

Täysistunto

Tiistai 16.11.2021 klo 14.01—20.21

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Sallan kansallispuistosta

Hallituksen esitys HE 104/2021 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 9/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Elo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.15 **Tiina Elo vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Valiokunnan puheenjohtajan ollessa estynyt on ilo olla esittelemässä hallituksen esitystä, jolla esitetään perustettavaksi Sallaan kansallispuisto. Kansallispuisto perustetaan Sallan kunnassa sijaitsevalle, valtion omistamalle Sallatunturin luonnonsuojelualueelle, ja siitä tulee Suomen 41. kansallispuisto.

Aloite tämän kansallispuiston perustamiseksi on tullut Sallan kunnalta. Kunnan perusteellinen selvitystyö ja paikallisten asukkaiden ja yhdistysten osallistaminen valmisteluun tarjoavat erinomaisen lähtökohdan kansallispuiston perustamiselle. Yksi Sallan kansallispuiston perustamiseen vaikuttaneista syistä on se, että alue on hyvin saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä. Se edistää osaltaan kestävää ja vähähiilistä matkailua. Kansallispuiston perustamiskustannuksiin varaudutaan vuoden 21 neljännessä lisätalousarviossa. Kertaluonteinen 4,5 miljoonan euron investointikustannus on tarkoitus kattaa Metsähallituksen rahoituksella ja osaksi talousarvion momenttien välisillä siirroilla.

Arvoisa puheenjohtaja! Hallituksen esityksen mukaan Sallan luonnonsuojelualueen aluetaloudellinen kokonaistulovaikutus oli vuonna 2019 noin 5,2 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus noin 40 henkilötyövuotta. Käyntimäärien ja niiden myötä alueelle jäävien tulojen määrän odotetaan selvästi kasvavan kansallispuiston perustamisen myötä. Kaiken kaikkiaan kansallispuiston perustaminen tuo merkittävän positiivisen vaikutuksen alueen työllisyydelle ja yritystoiminnalle.

Ehdotetun lain mukaan Sallan kansallispuistoon tulee kuulumaan liki 10 000 hehtaaria valtion maa- ja vesialueita. Kansallispuiston alue on luonnoltaan arvokasta. Sen luontoarvoihin kuuluu kauniita vaaramaisemia sekä vanhan metsä- ja suoluonnon edustavia osia valtion omistamasta Sallatunturin kokonaisuudesta. Tämä tuleva kansallispuisto on erityisesti vanhojen metsien, erittäin edustavien aapasoiden ja puustoisten soiden, harjujen sekä jääkauden ja eroosion muovaamien maamuotojen aluetta. Tämä kansallispuistoksi esitettävä alue on merkittävä myös kulttuuriperinnön ja Suomen sotahistorian näkökulmasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Arvoisa puhemies! Koko Suomen alueella kansallispuisto on aina ensisijaisesti luonnonsuojelualue. Kun tämä näkökohta on turvattu, voidaan pyrkiä sovittamaan yhteen muita kansallispuiston käyttötarkoituksia. Sallan kansallispuisto rajoittaa metsästystä valtion mailla siltä osin kuin kansallispuiston alue kuuluu nykyisin Metsähallituksen lupametsästysalueisiin. Tämä vajaan 10 hehtaarin kansallispuistoalue on kuitenkin todella pieni osa satojentuhansien hehtaarien lupametsästysalueista, jotka jäävät metsästäjien käyttöön. Valiokunnan mietinnössä todetaankin, että kansallispuiston perustaminen ei olennaisesti vaikuttaisi metsästysmatkailun tulevaisuuteen Sallassa tai muualta tulevien maattomien metsästäjien mahdollisuuksiin metsästää Sallan alueella. Metsästys olisi jatkossakin sallittua rajoitusaluetta lukuun ottamatta sallalaisille sekä nykyisten, Sallan rekisteröityjen metsästyseurojen jäsenille. Siellä on kuitenkin rajoitusalue, jolla ei saa metsästää, ja siellä sijaitsevat muun muassa matkailukeskuksen tuntumassa oleva lähtö reiteille ja talviaikaiset reitit kokonaisuudessaan. Tämän rajoitusalueen rajausta perustuu paikallisten toimijoiden ehdotukseen, ja se on käyttäjäturvallisuuden näkökulmasta erittäin perusteltu.

Arvoisa puhemies! Retkeilyn suosio on kansallisesti kasvussa, ja tämä näkyy kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijämäärien merkittävänä kasvuna. Tämä on erittäin positiivista mutta samalla haastavaa luonnon kantokyvyn ja paikallisen palvelurakenteen riittävyyden näkökulmasta. Kansallispuiston virkistyskäytön näkymiin vaikuttaa myös ulkoilun monipuolistuminen. Matkailupalveluyrittäjät ja alueiden virkistyskäyttäjät kaipaavat uusia palvelurakenteita, kuten lumikenkä- ja maastopyöräreittejä.

Kehitys tuo osaltaan painetta kansallispuiston alueen erilaisten käyttötarkoitusten yhteensovittamiseen luonnonsuojelun kanssa ja tavalla, joka tosiaan turvaa käyttäjäturvallisuuden ja luontoarvojen säilymisen. Kansallispuiston käyttö- ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa onkin tasapainoiltava alueen luonto- ja kulttuuriarvojen säilymisen ja kehittämisen sekä monipuolisen ulkoilun mahdollistamisen kanssa. Valiokunta korostaa mietinnössään, että lähtökohtana kaikessa kansallispuiston toiminnan suunnittelussa ja ohjaamisessa tulee olla käyttäjien turvallisuus. Metsästysturvallisuuden osalta jatkotyössä tulee hyödyntää Metsähallituksen vuonna 21 julkaisemaa metsästysturvallisuusselvitystä sekä paikallisen riistanhoitoyhdistyksen asiantuntemusta.

Arvoisa puhemies! Valiokunta teki pykälään 3 muutoksen, jonka tarkoituksena on mahdollistaa metsästäjän kotipaikasta riippumatta hirvenmetsästysoikeuden jatkuminen kansallispuiston alueella sellaisten rekisteröityjen metsästyseurojen jäsenillä, joiden kotipaikka lain voimaan tullessa on Sallan kunta ja joiden metsästysalueeseen kansallispuisto kuuluu.

Tähän mietintöön sisältyy vastalause.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Myllykoski poissa. — Edustaja Koponen, Ari.

16.21 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Yhdyn puoluekollegoideni jättämään vastalauseeseen, ettei kansallispuistoja ja retkeilyalueita perustettaessa tarpeettomasti kaivenneta metsästysmahdollisuuksia ja paikallisten metsästysoikeutta. Tämä esitys on tekemässä sitä aivan merkittävästi rajatessaan ulkopaikkakuntalaisten ja metsästyseurojen vierasmetsästäjien harjoittaman lupametsästyksen kokonaan pois.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Simula.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

16.21 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on lisätä huomattavasti luonnonpuistoja ja luonnonsuojelualueita, joista nyt käsittelyssä oleva Sallan kansallispuisto on yksi. Luonnonsuojelualueilla metsästys on lähtökohtaisesti kielletty. Samaan aikaan hallitus on hallitusohjelmassa kuitenkin luvannut turvata metsästyksen myös tulevaisuudessa, ja tässä päästäänkin näiden kahden tavoitteen väliseen ristiriitaan, joka on nähtävissä myös valiokuntakierrokselta tulleesta esityksestä. Vaikka ympäristövaliokunnassa kirjausta hirvenmetsästyksestä loivennettiin vastaamaan alueen metsästysseurojen tarpeita, esityksessä on kuitenkin rajattu sekä paikallisiin metsästysseuroihin kuulumattomien ulkopaikkakuntalaisten että metsästysseurojen vierasmetsästäjien harjoittama lupametsästys kokonaan pois. Esityksessä ei myöskään huomioida sellaisia sallalaisia metsästysseuroja, jotka mahdollisesti perustetaan lain voimaantulon jälkeen. Yhdistysmaailmassa on luonnollista, että yhdistyksiä syntyy ja purkautuu, mutta lain myötä uudet metsästysseurat eivät olisi samojen oikeuksien piirissä kuin nykyiset.

Koska luonnonpuistoja ja luonnonsuojelualueita ollaan merkittävästi lisäämässä tällä hallituskaudella, kaikenlaiset metsästysrajoitukset näillä alueilla tosiasiallisesti vähentävät metsästysmahdollisuuksia ja vaikeuttavat perinteikkään elämäntavan, harrastuksen ja toisaalta riistanhoidollisen työn harjoittamisen sekä metsästyskoirarotujen kasvatustyötä. Valtion metsät ovat meidän kaikkien omaisuutta, ja lupajärjestelmän kautta niissä metsästävätkin usein juuri sellaiset metsästäjät, jotka eivät omista omaa metsää eivätkä siksi ole päässeet jäseniksi metsästysseuroihin kotipaikkakunnillaan. Metsästysmatkailua unohtamatta sillä on myös aluetaloudellinen merkitys.

Oikeudenmukaisinta olisikin, että kaikki kansalaiset voisivat metsästää lupajärjestelmän puitteissa suomalaisten yhteisillä alueilla. Toki metsästys tulee sovittaa yhteen alueen muun virkistyskäytön kanssa turvallisuuden takaamiseksi, mutta se on vain yhteisten pelisääntöjen luomista, ei sen kummempaa. Turvallisuus voidaan taata ja metsästys yhteensovittaa retkeilyn kanssa esimerkiksi lupamäärien sääntelyllä tai aikarajoituksilla ilman ehdotonta kieltoa.

Maa- ja metsätalousvaliokunta antoi Sallan kansallispuistoon liittyen lausunnon, johon me perussuomalaiset teimme eriävän mielipiteen yhdessä kokoomuksen ja kristillisdemokraattien kanssa juuri siksi, että esitys kaventaa tarpeettomasti metsästysmahdollisuuksia.

En malta tässä kohtaa olla puhumatta myös laajemmin siitä, miten luonnonsuojelualueiden perustaminen ja metsästys laitetaan tänä päivänä vastakkain aivan syyttä. Metsästys on luonnonhoitoa, ei silmitöntä tappamista ja räiskintää, millaiseksi se tunnutaan joissain piireissä mielleltävän. Metsästäjät tekevät tärkeää riistanhoitotyötä, pitävät petokannat kurissa ja tekevät kaikkensa vieraslajien torjumiseksi: työtä suomalaisen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Tälläkin hetkellä on lausuntokierroksella suunnitelmat esimerkiksi 35 000 hehtaarin metsäalan suojelemiseksi Pohjois-Suomessa.

Lähtökohtaisesti metsästystä rajoitetaan jopa siten, että pienpetojen, kuten minkkien loukkumetsästys on osan ajasta kielletty. Antaa siis minkkien rellestää ja syödä uhanalaistenkin vesilintujen poikaset. Eihän sellaisessa ole mitään järkeä. Samoin ainakin osalla alueista kielletään koiralla metsästäminen, mikä kertoo täydestä ymmärtämättömyydestä suomalaista metsästystä kohtaan. Samoilla alueilla on jo aiemmin jopa pakkolunastettu yksityisten maita luonnonsuojelun vuoksi, ja tuolloin on lupailtu, että muutoin metsästys jatkuu normaalisti. Osin on silloin ajateltu, että suojelupäätös niellään juuri näiden lupauksen vuoksi. Nyt nekin lupaukset ollaan rikkomassa askel kerrallaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Pidän myös vääränä sitä, että ministeriön lakiluonnos luonnonsuojelulaista kaventaisi niin ikään metsänomistajien oikeuksia ja siten metsästysmahdollisuuksiakin. Luonnoksessa nimittäin esitetään, että valtioneuvoston luonnonsuojeluun suunnitteleamalla alueella voitaisiin tehdä suojelupäätös riippumatta maanomistajan halukkuudesta. Tämä loukkaa räikeästi omaisuudensuojaa. En voi käsittää, miksi metsänomistajat ja metsästäjät halutaan väkisin asettaa suojelun kanssa vastakkain. Tämä ja muut puheessani esille tuodut seikat kertovat karua kieltään siitä, että hallitus ei todellakaan piittaa hallitusohjelman kirjauksesta, joka puolustaa metsästystä. Miten keskusta antaa tämän ideologisen metsästäjä- ja metsänomistajavihan oikein jatkaa?

Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän itse kansallispuistojen perustamiseen. Sehän on hieno asia, enkä suinkaan vastusta niiden perustamista, mutta uusien perustettavien luonnonsuojelualueiden infra eli reitit, opasteet, laavut, wc:t, portaat ja niin edelleen on myös pidettävä kunnossa, ja siihen tarvitaan rahaa. Korjausvelkaa on, vaikka rahoitusta on esimerkiksi Metsähallituksen luontopalveluille lisätty ja sitä on enemmän kuin aiemmin. Rahaa tarvitaan myös nykyisten reittien ja kohteiden ylläpitoon muuallakin kuin kansallispuistojen alueella, eikä pelkästään uusien perustamiseen. Laajalti on nimittäin myös lakautettu hyviä retkeilyreittejä ilmeisesti rahoituksen puutteen vuoksi. Tästäkään syystä esimerkiksi lupametsästyksessä saatavia tuloja ei kannattaisi suoralta kädeltä torjua, vaan yhteensovittaa sekä kestävä metsästyksellinen eräperinteen säilyminen että muu metsän virkistyskäyttö näillä alueilla hallitusohjelman mukaisesti. Ei suojella ihmistä ulos metsistä, vaan turvataan suomalainen eräperinne jatkossakin. Se vaatii asenteen muuttamista ja metsästyksen parempaa huomioimista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Huru.

16.28 Petri Huru ps: Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisten ympäristövaliokuntaryhmä jätti Sallan kansallispuistosta tehtyyn mietintöön pykälävastalauseen metsästyksen turvaamisen näkökulmasta, ja tulemme tekemään tähän liittyvän ehdotuksemme huomiossa täysistunnossa.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten ympäristövaliokuntaryhmä pitää sinänsä hyvänä, että pyritään luomaan uusia käytäntöjä puhtaamman sekä turvallisemman ympäristön puolesta. Yksi hyvä esimerkki on juuri kansallispuistojen perustaminen tai niiden laajentaminen. Niin ikään voidaan myös todeta, että tällä Sallan kansallispuiston perustamistoimenpiteellä on positiivisia vaikutuksia alueen matkailuun ja sen eheytymiseen. Samalla tulee olla kuitenkin huolissaan ylläpitorahoituksen riittävydestä, sillä investointirahoituksella uudistettujen ja laajennettujen palvelurakenteiden kunnossapito edellyttää lisärahoitusta. Myös kasvava kävijämäärä, jota kansallispuiston perustamisella tavoitellaan, lisää rakenteiden hoito- ja ylläpitokustannuksia. Näin ollen on olemassa vaara, että uuden kansallispuiston perustaminen lisää entisestään kansallispuistojen varustelun korjausvelkaa.

Yhtenä ratkaisuna korjausvelkaan voisi olla vapaaehtoisen maksun pyytäminen, kuten valiokunta toteaa mietinnössään. Esimerkiksi Oulangan kansallispuiston alueella toimivat matkailupalveluyrittäjät maksavat rakenteiden ja polttopuiden käytöstä maksua. Vastavasti puiston muille käyttäjille voitaisiin ehdottaa vapaaehtoista maksua, josta saatavilla tuloilla ylläpidetään puiston palveluita ja edistetään luontoarvojen säilymistä. Nykyään kerätään lupamaksuja esimerkiksi kalastajilta sekä metsästäjiltä, ja näillä tuloilla katetaan jo nyt Metsähallituksen kohteiden menoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Arvoisa puhemies! Vaikka valiokuntaryhmämme kannattaa Sallan kansallispuiston perustamista, niin pidämme erittäin tärkeänä sitä, että valtion mailla kansallispuistoja ja retkeilyalueita perustettaessa ei tarpeettomasti kavenneta metsästysmahdollisuuksia ja paikallisten metsästysoikeutta, vaan niiden tulee olla yhtäläisesti koko kansan käytettävissä. Sallan kansallispuistohankkeen myötä metsästysoikeutta ollaan kuitenkin nyt merkittävästi rajaamassa. Tässä esityksessä kansallispuistosta halutaan rajata ulkopaikkakuntalaisten ja metsästyseurojen vierasmetsästäjien harjoittama lupametsästys kokonaan pois, minkä lisäksi alueelle on tulossa metsästykseltä kielletty osa, jossa ainoastaan hirvenajo olisi sallittu. Valiokuntaryhmämme katsoo, että kyseinen, varsin maltillinen kielto-alue on sinällään perusteltu, mutta alueella tulee sallia myös hirvenmetsästys koiraa käyttäen, sillä hirven metsästäminen hirvenajona ei sovellu metsästysmuodoksi kyseisellä alueella.

Metsästyksellä on tärkeä merkitys luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa tai huolehdittaessa hirvi- ja petokannoista siten, etteivät ne esimerkiksi aiheuttaisi liikennevahinkoja tai kohtuuttomasti haittoja elinkeinolle, kuten maa- ja metsätaloudelle. Turvallisuuseikkojen huomioiminen on erittäin tärkeää yhteensovittaessa kansallispuistossa retkeilyä ja metsästystä. Tämä on täysin mahdollista, vaikka metsästystä ei alueella kohtuuttomasti rajoiteta. Yhtenä vaihtoehtona voidaan esimerkiksi rajata lupametsästysaikaa suositumpana ruska-aikana, mikäli sen katsotaan olevan tarpeellista.

Arvoisa puhemies! Haluan muistuttaa myös siitä, että hallituksen esityksessä ei huomioida sellaisten paikallisten metsästyseurojen oikeuksia, mitkä mahdollisesti perustetaan lain voimaantulon jälkeen. Paikallisen metsästyskulttuurin toiminnan jatkumisen turvaamiseksi on tärkeää, että myös tulevaisuudessa perustettavat sallalaiset metsästyseurat ovat oikeutettuja harjoittamaan metsästystä Sallan kansallispuistossa, mikäli seura kuuluu kyseiselle alueelle.

Lopuksi totean olevan positiivista, että moottoriajoneuvojen käyttäminen sallitaan saaliin pois hakemiseen. Moottoriajoneuvojen reittejä voidaan nimittäin hyödyntää myös pelastustoimen yhteydessä. Edellä mainittu huomioiden Sallan malli voitaisiin ottaa käyttöön myös laajemmalti muissakin kansallispuistoissamme. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Hopsu.

16.33 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Olemme ylpeitä ja iloisia siitä, että olemme tällä hallituskaudella yli kaksinkertaistaneet luonnonsuojelun rahoituksen, mikä on mahdollistanut sekä kansallispuistoverkon laajentamisen että paremman huolehtimisen nykyisistä retkeilyreiteistä ja retkeilyalueista.

Kansallispuistot turvaavat luonnon monimuotoisuutta ja tarjoavat upeita luontokokemuksia. Sallan kansallispuistoksi esitettävällä alueella on vanhoja metsiä, soita, laajoja vaaramaisemia ja vaikuttava Aatsinginhaudan rotkolaakso. Sallan kansallispuisto perustettaisiin liki 10 000 hehtaarin alueelle Sallan kuntaan. Kyseessä olisi Suomen 41. kansallispuisto. Toivottavasti tällä kaudella saadaan vielä useampiakin.

Tulevan kansallispuiston herkkä tunturiluonto ansaitsee kansallispuistostatuksen, ja hie-
man ihmettelenkin, kuinka vähän tässä keskustelussa on vielä puhuttu luonnosta, ehkä enemmän vain metsästyksestä. Alueella elää myös moni uhanalainen laji, esimerkiksi harvalukuinen kalkkikäppä ja keltaisena kukkiva lettorikko. Puiston alueelle kuuluisi liki 500 metrin korkuinen Iso Pyhätunturi. Pääosa tulevan kansallispuiston alueista on jo suojeltu Natura 2000 -ohjelmassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Luonnon lisäksi puiston perustamisesta hyötyisi myös Sallan alueen talous. Retkeilyn suosio on kasvanut huomasti viime vuosina koronan myötä. Etenkin kotimaan matkailu on saanut uutta pontta. Yhä useampi suuntaa lähimetsän lisäksi hakemaan luontoelämyksiä myös kauempaa. Se avaa uusia mahdollisuuksia harvaan asutun maaseudun luonnonkauniille kunnille. Tutkimusten mukaan kansallispuistoon sijoitettu euro tuottaa 10 euroa alue-taloudelle. Ei siis ihme, että tämä aloite kansallispuistosta on tullut Sallan kunnalta.

Puiston perustaminen tukisi kestävästä luontomatkailusta, sillä Sallan kansallispuistoon pääsisi täältä etelästä asti juna-bussiyhdistelmällä. Alueen kävijämäärä lisääntyisi. Matkailun lisäksi se näkyisi myös muualla, kuten kaupoissa, ravintoloissa, majoitusliikkeissä, huoltoasemilla ja niiden tarvitsemissa palveluissa. Seuraavan seitsemän vuoden aikana kansallispuiston arvioidaan lisäävän alueella työpaikkoja 90 henkilötyövuodella. Tätä kannattaa aina pohtia, kun miettii, mitä elinkeinoja alueella edistetään, että matkailu itse asiassa on erittäin työllistävä elinkeino. [Petri Huru: Myös metsästysmatkailu!] — Sitä en tunne niin hyvin, minkälaisia määriä metsästysmatkailu lisäisi, mutta kansallispuistoalueella nimenomaan retkeily on se ensisijainen.

Täällä etelässä kansallispuistojen käyttö on lisääntynyt niin paljon, että täytyy sekä merkittävästi lisätä näitä retkeilyalueita halukkaille ihmisille että huomioida tämä myös kansallispuisto- ja retkeilyinfran kehittämisessä niin, että luonto kestää tämän lisääntyneen alueella käynnin.

Todellakin hämmästelen hieman käytettyjä metsästyspuheenvuoroja ja niiden painokkuutta. Minulle kansallispuiston status tarkoittaa ensisijaisesti luonnon säilymistä ja retkeilyn mahdollistamista. Tällöin lisääntyneen retkeilyn pitää olla turvallista ja metsästyksen ehdottomasti huomioida se. Viime aikojen onnettomuudet osoittavat, että tässä ei olla onnistuttu, ja toivon todella, että tämä alueen rajausta ja tässä keskustelussa ehdotetut myös ajankohtarajaukset metsästykselle nyt onnistuisivat siinä, että retkeily on turvallista. Tai sitten voimme harkita jatkossa sitä, että kansallispuistoalue todella rauhoitettaisiin myös metsästykseltä kokonaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Taimela.

16.38 Katja Taimela sd: Arvoisa herra puhemies! Hyvät kollegat! Niin kuin tässä keskustelussa on käynyt jo ilmi, niin Sallan kansallispuisto on lajissaan 41. kansallispuisto ja nyt siinä käsittelyvaiheessa, että olemme valiokuntatyön jälkeen tässä ensimmäisessä käsittelyssä täällä salityössä.

Täytyy muistaa ihan tähän alkuun, että tämä kyseinen kansallispuistohanke on siis lähitöisin vahvasti paikallisesta yhteisöstä, ja se kuului positiivisesti myös valiokuntatyössä, kun asiantuntijoita tästä esityksestä laajasti kuulin. Esityksessä on, niin minä koen — toisin kuin ehkä on eräissä puheenvuoroissa annettu ymmärtää — otettu huomioon myös hyvässä yhteistyössä seudullisesti paikallisten metsästysoikeudet ja myös ne mahdollisuudet. Valiokunta korosti mietinnössään, että metsästysrajoituksia koskevien poikkeusten tarkoituksena on turvata paikallisen eräperinteen jatkuminen jatkossakin. Ja paliskunnan osakkaita koskevilla poikkeuksilla puolestaan turvataan porotalouden harjoittamisen edellytyksiä.

Suomen matkailulle puhdas luonto, luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot ovat kilpailuvaltti. Ihmiset tarvitsevat luontoa, ja luonnossa liikkumisen vaikutukset terveyteen ovat varsin kiistattomat — varmasti myös meillä, kun käytämme näitä palveluita. Kävijämäärät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

ovat ilahduttavasti olleet kasvussa. Se on tietysti positiivinen asia, mutta samalla voi todeta sen haastavan kehityksen, joka liittyy luonnon kantokykyyn ja paikallisen palvelurakenteen riittävyyden näkökulmaan. Siksikin kansallispuistoalueilla on erittäin tärkeää korostaa kehittämistyön kohdalla hyvää yhteistyötä paikallisten asukkaiden ja elinkeinonharjoittajien kanssa myös näiden kansallispuistohankkeiden perustamisen jälkeen.

Totesin lähetekeskustelussa, että niin tämän kuin tulevienkin hallitusten on syytä pitää kiinni luontopalveluiden rahoituksesta. Ei riitä, että perustamme uusia kansallispuistoja, vaan jo olemassa olevista kohteista on myös pidettävä huolta, ja se vaatii tietysti myös konkreettisesti euroja.

Valiokuntatyössä menimme astetta pidemmälle ja kirjasimme mietintöön, että yhtenä ratkaisuna korjausvelkaan voisi olla jopa vapaaehtoinen maksu käyttäjiltä. Tässä omasta mielestäni pitää olla kuitenkin hyvin tarkka, koska lähtökohdan tulee olla jatkossakin aivan ehdottomasti maksuttomuus, vaikka vapaaehtoisen maksun käyttöönottoa esimerkiksi digitaalisia palveluja hyödyntäen selvitetään, ja se on tietysti tätä päivää.

Lähetekeskustelussa sanoin, että toivotan Sallan kansallispuiston tervetulleeksi Suomeen, ja voin sanoa, että näissä tilanteissa, kun on saanut olla talossa useamman vuoden ja ollaan kansallispuistohankkeita saatu eri hallituskokoonpanoilla vietyä eteenpäin, niin ne ovat aina tervetulleita ja lämmittävät mieltä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Sipilä, Sipilä poissa. Edustaja Talvitie, edustaja Talvitie myöskin poissa. — Edustaja Pitko.

16.41 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Suomalaiset rakastavat kansallispuistoja. Tämä Sallaan perustettava kansallispuisto ja toivottavasti tuleva Evon kansallispuisto ovat lahja luontoa rakastaville suomalaisille.

On huomattava tosiaan, että kunnat haluavat kansallispuistoja. Sallan kunta on tehnyt itse tämän esityksen Sallan kansallispuiston perustamiseksi. Ei ihme, sillä näillä kansallispuistoilla on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia. Tässä hallituksen esityksessä sanotaan, että jo nyt, kun Sallassa on pelkästään tämä nykyinen luonnonsuojelualue, sen aluetaloudellinen kokonaisvaikutus oli vuonna 2019 noin 5,2 miljoonaa euroa — siis luonnonsuojelualueen aluetaloudellinen merkitys — ja tuo työllisyysvaikutus noin 40 henkilövuotta. Jos vertaa näihin Hossan lukuihin, niin voidaan olettaa, että Sallassakin nämä luvut tulevat kaksinkertaistumaan. Eli luonnonsuojelulla ja kansallispuistolla on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia, vaikka ne eivät toki ensisijainen syy kansallispuistoja perustettaessa ole, vaan luonnonsuojelu.

Tässä salissa on nyt puhuttu paljon metsästyksestä. Itse ajattelen, että Suomen metsiin kyllä mahtuvat sekä retkeilijät että metsästäjät. Meillä on tilaa. On kyllä hyvin perusteltua se, että siellä, minne perustetaan kansallispuisto ja missä kasvatetaan kävijämääriä ja odotetaan kävijämäärien kasvavan, myös rajoitetaan metsästystä — metsästys kuitenkin perustuu aseiden käyttämiseen. Paikallisten metsästysoikeus säilyy Sallassa, ja pidän sitä tärkeänä asiana paikallisten hyväksynnän saamiseksi. Usein paikallisten harrastus perustuu enemmän metsästykseseen kuin retkeilyyn, ja retkeily taas on ulkopaikkakuntalaisten mieli-puuhaa. On toisaalta myös ymmärrettävää, että paine metsästykselle näillä luonnonsuojelualueillakin kasvaisi. Tiedän varsin hyvin itse Pohjois-Suomessa asuvana, että kiihtyvää metsien hakkaaminen on tehnyt monista erämaisista alueista nuorta metsää, taimikoita ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

ojitusten halkomia vähäriistaisia puupeltoja. Eivät sellaisiin metsiin halua sen enempää retkeilijät kuin metsästäjätkään mennä.

Toivon, että kun tässä salissa myös seuraavissa asiakohdissa puhumme valtion omista metsätaloustoimenpiteistä, myös ottaisimme huomioon sen, että sekä metsästäjille että retkeilijöille löytyisi lähialueilta, omilta kotikulmilta ja mahdollisimman läheltä omia koteja, paikkoja harrastaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiuru.

16.44 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Sallan kansallispuisto on 41. kansallispuistomme, ja uuden kansallispuiston perustaminen on aina iloinen asia. Kahdeksan vuotta sain olla ympäristövaliokunnassa vuosina 2011—2019, ja pääsimme siellä perustamaan useampaakin kansallispuistoa, muun muassa Suomen 100-vuotisjuhlavuonna Hossan kansallispuistoa.

Paikallistaloudelle merkitys on suuri, ja monesti nämä kansallispuistot ovat myös alueella, missä muuten lisätyöpaikkojen saaminen on erityisen haastavaa. Retkeily lisääntyy, luonnossa liikkuminen lisääntyy, ja niin kuin on tässä todettu, taloudelliset vaikutukset ovat myös merkittäviä. On sanottu, että todellakin yksi euro tuo 10 euroa takaisin, ja tuolla sivummalla, missä näitä kansallispuistoja enemmän on, se merkitys vain kasvaa.

Tässä on ollut puhetta metsästysasiasta, ja tiedän omasta kokemuksesta, kun näitä asioita on käsitelty, että se herättää intohimoja ja ristiriitoja. Ei ole aina helppo ratkaista lakipykälää sillä lailla, että kaikki voisivat olla absoluuttisen tyytyväisiä, mutta yleensä laiha kompromissikin on parempi kuin se, että pyytää kaikkea eikä saa yhtään mitään. Pitkän päälle yleensä kansallispuistot on kyllä erinomaisen hyvin otettu vastaan.

Ja jokaisessa yhteydessä, kun kansallispuistoista puhutaan, haluan muistuttaa siitä arvokkaasta rikkaudesta, joka meillä on, eli autiotupaverkostosta. Meillä on yli 200 autiotupaa, ja pidetään niistä myös kiinni. Se on aivan poikkeuksellista kansainvälisessä vertailussa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Elo.

16.46 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Tosiaan kansallispuistot ovat meidän kansallisaarteita. Ehkä itsekkin tässä nyt hieman hämmennyin siitä, miten täällä tämä metsästys korostuu — toki se teki niin myös valiokunnan keskustelussa. Haluan myös tässä vielä sitä korostaa, että nämä metsästyksen rajoitukset on tosiaan neuvoteltu hyvässä yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kanssa, ja niitä lopputuloksia haluttiin myös valiokunnassa kunnioittaa. Kuten täällä on todettu, niin tosiaan se tarkoitus on nimenomaan turvata paikallisen eräperinteen jatkuminen ja toisaalta samalla varmistaa kansallispuistossa kävijöiden turvallisuus.

Edelleen totean tässä, että kyse on siitä vajaan 10 000 hehtaaria ja paljon on siellä, satojatuhansia hehtaareita, muuta maata ympärillä. Tosin edustaja Pitko tässä hyvin toi näkökulman myös siitä, että toki on tärkeätä, että näitä valtion maita sillä tavalla metsätaloudellisesti kestävästi hoidetaan, että ne sopivat virkistykseen myös kansallispuiston rajojen ulkopuolella.

Täällä puhuttiin vastakkainasettelusta. Itse ajattelen, että sitä vastakkainasettelua voi luoda myös se, että väkisin halutaan samalla alueella harrastaa metsästystä ja retkeilyä, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

nimenomaan luonnon arvokkaimmilla alueilla. Nämä Sallan kansallispuiston metsästysoi-
keudet ovat varsin liberaalit, vaikka se ei ehkä täällä käy niin ilmi näistä puheenvuoroista.
Toisaalta kuitenkin valiokunnan kuulemisissa kuultiin myös huolestuttavia, kriittisiä
asiantuntijalausuntoja tästä turvallisuusnäkökulmasta, ja sen takia se on välttämätöntä ot-
taa vakavasti, kun kuitenkin retkeilijämäärät varmasti Sallan alueellakin tulevat kasva-
maan. Itsekin näen, että tärkeätä on se, että pyritään aidosti sovittamaan yhteen erilaisia
käyttötarpeita ja käymään sitä keskustelua.

Arvoisa puheenjohtaja! Vielä kun tässä valiokunnan jäsenet nostivat esiin pohdintaa täs-
tä vapaaehtoisen maksun keräämisestä kansallispuistojen infran rahoittamiseen, niin itse-
kin ajattelen, että lähtökohtaisesti on tärkeätä, että kansallispuistoissa käynti on ilmaista,
mutta erilaiset palvelut siellä toki voivat maksaa. Pidän myös hyvänä sitä, että nyt sitten
selvitetään tällaisista vapaaehtoisen maksun keräämismahdollisuutta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lundén.

16.49 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Minä tahdon aluksi oikoa sitä,
kun ymmärtääkseni tässä salissa on annettu ymmärtää, että joku vastustaisi kansallispuis-
ton perustamista. Ei kukaan ole sitä vastustamassa, vaan siellä tapahtuvaa metsästyksen
tarpeetonta rajoittamista. [Petri Huru: Juuri näin!] Valiokuntaryhmämme näkemys, kuten
myös omakin näkemykseni, on, ettei lupametsästyksen sulkeminen ulos kansallispuiston
alueelta ole perusteltua, sillä turvallisuus voidaan taata ja metsästys yhteensovittaa retkei-
lyn kanssa esimerkiksi lupamäärien säätelyllä tai aikarajoituksilla ilman tällaista ehdoton-
ta kieltoa. Lisäksi näen, että on tärkeää ja oikeudenmukaista, että kaikki kansalaiset voivat
metsästää lupajärjestelmän puitteissa suomalaisten yhteisillä alueilla, eli valtion metsissä,
myös siitä syystä, että lisääntyvät susilaumat rajoittavat monilla alueilla kansalaisten met-
sästysmahdollisuuksia muutoin.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on syytä korostaa myös sitä, että tämä meidän esit-
tämämme nykytilan säilyttäminen lähes ennallaan ei heikentäisi mitenkään alueen moni-
muotoisuutta. Niin ikään monissa eri tutkimuksissakin on todettu, että metsästäjät ovat mo-
nessa asiassa maamme ahkerimpia suojelutyöntekijöitä sekä liikenneturvallisuuden ylläpi-
täjiä jokavuotisine hirvijahteineen.

Arvoisa herra puhemies! Tämän edellä mainitun johdosta kannatan lämpimästi valio-
kuntaryhmämme näkemystä siitä, että muiden muassa ulkopaikkakuntalaisten ja metsäs-
tysseurojen vierasmetsästäjien harjoittama lupametsästys saisi alueella jatkua niin kuin pe-
russuomalaisten muutosesitys esittää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Kettunen.

16.50 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt säädetään laki Sallan kansallis-
puistosta. Kansallispuisto perustetaan Sallan kunnassa sijaitsevalle valtion omistamalle
Sallatunturin luonnonsuojelualueelle. Ja siitä olen kyllä tyytyväinen, että Suomeen saa-
daan nyt tuonne Sallan kuntaan 41. kansallispuisto.

Täällä on nyt käyty tästä metsästyksestä keskustelua. No, valiokuntakin on korostanut,
että metsästysrajoituksia koskevien poikkeusten tarkoituksena on turvata paikallisen erä-
perinteen jatkuminen. Ulkopaikkakuntalaisia koskevan poikkeussäännöksen tavoitteena

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

on sallia hirvenmetsästys myös niille entisille Sallan asukkaille, jotka ovat muuttaneet Salasta mutta jotka edelleen kuuluvat paikalliseen metsästysseuraan. Ja tämä on hyvä lisäys.

Tässä on keskustelun aikana nyt tullut esille myös meidän valtion metsät ja niitten hoitaminen ja niitten käyttö. Täytyy muistaa, että Suomessa metsiä käytetään kestävästi kehityksen periaatteitten mukaisesti. Ja täytyy näin metsästäjänä kyllä nyt muistuttaa, että viime syksynä olin Kainuussa kuulkaa hirvimetsällä hyvin hoidetussa talousmetsässä, ja siellä kuulkaa Kainuussa jätkänlintu, kuukkeli, josta annetaan ymmärtää, että se on vain isojen metsien lintu ja vanhojen metsien lintu, mutta siellä hyvin hoidetussa mäntymetsässä, kun minä olin hirvimetsällä, niin kuukkeli tuli katselemaan, että mitäs se tämä mies täällä oikein on tekemässä. [Petri Hurun välihuuto]

Haluan tällä puheella muistuttaa siitä, että kyllä luonto on monimuotoinen. Suomalaiset metsänomistajat ja Suomi valtiona yhtenä metsänomistajana haluavat pitää huolta siitä, että tässä maassa on monimuotoinen, monipuolinen metsä ja luonto.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Reijonen.

16.52 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelemme Sallan kansallispuistoa, mutta samalla haluan muistuttaa, että meillä on myös Pohjois-Savossa hieno kansallispuisto, Tiilikajärven kansallispuisto, jota on myös suunniteltu laajennettavaksi ja on laajennettukin jo jonkun verran. Sille Pohjois-Savon liittokin on myöntänyt rahoitusta, ja alueen edustajat kyllä tietävät tämän arvon. Se on erittäin hieno paikka, ja toivon, että myös eduskunnassa näemme positiivisia säveliä tämän kansallispuiston kohdalla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

16.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kansallispuistoja alkaa Suomessa olla ihan kohtuullisen hyvin. Se, mikä minua häiritsee näissä asioissa, on tämä käsittelysystemi, että kun metsästys ja yleensä metsien monikäyttö ovat tärkeitä kansalaisille ja varsinkin paikallisille ihmisille, ketkä siellä asuvat — tai sitten he ovat muuttaneet siltä seudulta vaikka tänne Helsinkiin, mutta heillä edelleen on siellä metsästyksmaat ja kalastusalueet, ja on sitten monta muutakin monikäytön muotoa — niin näitä sitten heti lähdetään rajoittamaan näillä kansallispuistoilla. Kaikkien näiden, jotka näitä innokkaasti kannattavat, pitää muistaa se tosiasia, että se maisema, mikä siellä kansallispuistossa Sallassa tällä hetkellä on, ei säily siellä kahtakymmentä vuotta pidempään. Siitä tulee valtava ryteikkö, kun metsä kasvaa ja mitään ei saa tehdä. [Petri Huru: Juuri näin!] Viidenkymmenen vuoden kuluttua se on semmoinen — niin kuin joku Ilomantsin Petkeljärven kansallispuistokin — kuin se vanha tukkimetsä, jota minun isäpappanikin oli aikanaan harvennushakkuilla käsittelemässä 50-luvun alkupuolella. Nyt, kun se on kansallispuisto, se metsä kuolee pystyyn ja siitä tulee valtava rytö. Kuka semmoista tulee katsomaan? En usko, että kovinkaan moni turisti haluaa sinne mennä. Tai nuoressa metsässä, joka kasvaa umpeen, ei näe mitään, eikä siellä ole pohjassa marjoja eikä mitään muutakaan.

Tässä nyt tämä suojeluinto on levinnyt niin älyttömiin mittasuhteisiin, että tuntuu, että kaikki taloustoiminta pitää lopettaa ja siitä tämän kansakunnan elintaso lähtee nousemaan. Metsästäjien oikeuksien jatkuvaa loukkaamista — ikään kuin esimerkiksi täällä etelässä asuvilla ihmisillä olisi joku ylimaallinen oikeus rajoittaa maaseudun ihmisten elämää, niitä ikimuistoisia nautinto-oikeuksia, mitä sillä seudulla on aina ollut. Tämä kansakunta kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

lähti aikanaan kehittymään, niin metsästys, kalastus ja metsistä saatavan särpimen eli leivänjatkeen saaminen ruokapöytään olivat aivan välttämättömiä. [Petri Huru: Elinehtoja!] Nyt niistä on tehty semmoisia paheita, että niitä ei saisi tehdä, ja vihreät tuntevat suorastaan inhoa sitä henkilöä kohtaan, joka harrastaa metsästystä, vaikka jos yhtään haluaisitte katsoa sen verhon taakse, mitä metsästäminen oikeasti tänä päivänä on, se on valtava määrä riistanhoitoa, nuorisotyötä, toisten ihmisten auttamista, ja ne riistalaukaukset, mitä harvoin tulee, ovat todella harvinaisia laukauksia. Tänä päivänä moni tuttavani, tiedän, harrastaa metsästystä, mutta vain riistanhoitopuolta. He pitävät huolen siitä, että alueella haittaeläimet, villiminkit ja supikoirat ynnä muut, eivät pääse tekemään vahinkojaan. Mutta tälle työlle ei näköjään tässäkään talossa kovin paljon arvoa anneta. Se on minulle hyvin murheellinen asia.

Toivoisin, arvoisa puhemies, että kun näitä kansallispuistoja tai luonnonpuistoja tai mitä tahansa suojelualueita tehdään... Emma Karihan esitti juuri tänä päivänä, että 30 prosenttia pitäisi metsistä suojella. Jos tuommoisia puheenvuoroja tulevalta ministeriltä kuulee, niin kyllä pitäisi pikkuisen ainakin peilin eteen mennä miettimään, mitä on tullut sanottua. Milläpä meinataan tämän kansakunnan velat maksaa, ihmiset töissä pitää? Kun into ohittaa järjenkäytön, niin silloin jälki on tuollaista.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

16.56 Petri Huru ps: Kiitos, herra puhemies! Haluaisin oikaista muutamia väittämiä liittyen esimerkiksi turvallisuuteen. Turvallisuus ja retkeily ovat todellakin sovitettavissa yhteen muutenkin kuin kieltämällä metsästys. Metsästäjät eivät varmasti kulje autiotupien pihossa retkeilijöiden kanssa samoissa pihapiireissä ammuskelemassa. He ovat retkeilyreitien ulkopuolella. Totta kai jokainen tapaus on liikaa ja turha, yksikin metsästyssonnettomuus. Mutta kun me vertaamme metsästyssonnettomuuksien määrää suhteessa tapahtuneisiin metsästystapahtumiin, suhde on todella pieni, metsästyssonnettomuuksien määrä suhteessa metsästystapahtumiin. Metsästäjiä on Suomessa monta sataatuhatta, ja varmasti tapahtumia on paljon enemmän kuin onnettomuuksia.

Mitä taas tulee edustaja Hopsun mainintaan luonnon kestävydestä lisääntyneen retkeilyn tai esimerkiksi pyöräilyn myötä, väitän, että metsästäjä kulkiessaan metsässä vaikkapa koiransa kanssa jättää huomattavasti pienemmän jäljen metsään kuin pyörällä kulkeva retkeilijä. — En toki ole kieltämässä pyöräilyä kansallispuistoissa.

Mitä taas muuten tulee metsästyksen, sehän on osa suomalaista eräkulttuuria ja todellakin tärkeä osa luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Ei me pystytä turvaamaan esimerkiksi luonnon monimuotoisuutta vieraspedoilta ilman metsästystä, sen jo vihreätkin ovat tajunneet, ja kiihkeimmätkin luonnonsuojelijat. Jos on kosteikoilla vaikka minkkejä, ei siellä ole kohta sorsia, mitä tiirata.

Kuten edustaja Kiuru sanoi laihaista sovusta, on laiha sopu parempi kuin lihava riita, ja siksi tämä esitetty Sallan metsästysmuoto olisi hyväksyttävissä, jos siellä olisi paikallisilla metsästyseuroilla mahdollisuus kutsua esimerkiksi metsästysvieraita. Sama käytäntö voitaisiin kyllä siirtää muihinkin Suomen kansallispuistoihin.

Ja enpä oikeastaan sano muuta. — Kiitos, herra puhemies. [Tuomas Kettunen: Siinäähän olikin jo paljon!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

16.59 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Sallan kansallispuisto perustetaan ja on siis totta. Itse kun pohdin sitä metsästysoikeuttani, niin se minulta nyt valtion mailla tällä päätöksellä sitten sivuutetaan. Eli siitä oikeudesta, mikä minulla kansalaisena on Metsähallituksen mailla metsästää, joudun nyt tällä perustamispäätöksellä sitten luopumaan. [Petri Huru: Juuri niin!] Mutta hyvää tässä on, että tämän kansallispuiston perustamisesta on paikallisten asukkaiden yksimielinen hyväksyntä. Siinä mielessä se on oikein.

Mutta tämän kuulemisen yhteydessä tuli sitten sellainen ikävä piirre: nyt koronan aikana suomalaiset ovat löytäneet kansallispuistot, ja erittäin ikävää kerrottavaa oli kyllä paikallisella virkamiehellä siitä, kuinka paljon jätetään jätöksiä ja tehdään omia monumentteja sinne suojelualueelle, eli suomalaiset ovat hirvittävän kurittomia metsärikkauksien käyttäjiä liikkeessään siellä alueella. Siihen meillä pitäisi olla välineitä, ja en tiedä, lähteekö se sitten koti- ja koulukasvatuksesta, että me opimme, kuinka luonnossa pitää liikkua. Ehkä tämä kutsujahtimahdollisuus paikallisten seurojen opastuksella olisi voinut olla sellainen kompromissi, mikä olisi voinut olla — ja varmasti ei olisi vaarantanut matkailuelinkeinon asemaa tulevan kansallispuiston alueella.

On kuitenkin ilahduttavaa todeta, että me pystymme Suomessa tavallaan mahdollistamaan kansalaisille metsässä ja luonnossa liikkumisen niin, että se on sitä alkuperäistä luontoa ja että siitä pystytään nauttimaan. Toivotaan, että meidän Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen rahoitus riittää mahdollistamaan autiotupien ylläpidon ja reittien kunnossapidon niin, että ne myös toimivat. Eli pelkästään perustamalla kansallispuistoja me emme edesauta sitä, vaan kyllä niiden edellytysten nauttia siitä pitää myös samalla tavoin kulkea käsi kädessä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

17.02 **Jenna Simula ps:** Arvoisa puhemies! Täällä korostetaan paljon sitä, että paikkakuntalaisten metsästysoikeuksia on pyritty kunnioittamaan, kun kyse on siitä, että meitä muita metsästäjiä, vaikkapa edustaja Myllykoski ja allekirjoittanut, suljetaan ulos ja aivan tarpeettomasti. Esimerkiksi Metsästäjäliiton lausunto oli aivan selkeä: metsästystä kavennetaan esityksellä kohtuuttomasti.

Mitä tulee turvallisuuteen, tässä jo edustaja Huru ottikin asiaa esille. Eli metsästystapahtumat ovat hyvin ikäviä, ja yksikin on aina liikaa, mutta metsästystapahtumien määrään nähden ne ovat lopulta hyvin pientä, onneksi. Metsästystä harjoitetaan täällä etelässä ja muuallakin isoissa kaupungeissa jopa aivan asutuksenkin likellä ongelmitta. Ei metsästyksen ja retkeilyn yhdistäminen ole ongelma. Metsästyksessä otetaan turvallisuusnäkökulmat aina huomioon. Se on lähtökohta joka kerta, kun sinne metsälle lähdetään.

Ja kuten todettua, metsästysmatkailulla on aluetaloudellistakin merkitystä ja se tuo rahaa paikkakunnalle sekä kansallispuistojen ylläpitoon ja pidentäisi sesonkia ruskajälkeille ajalle. Näin ollen palveluiden ja majoituksen käyttöaste paranisi. Sekin olisi kaikkien etu.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

17.03 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että kansallispuistoja on Suomeen tullut ja sitä listaa edelleen päivitetään, mutta tässäkin listassa jonain päivänä tulee katto vastaan. Elikkä ihan loputtomasti kansallispuistoja ja luonnonpuistoja ja suojelualueita Suomessa ei voi olla, koska ne ovat sitten pois taloustoiminnasta, jolla Suomi on rakennettu.

Ymmärrän toki, että kansallispuistoilla on tällainen matkailullinen näkökulma, mutta millä te, hyvät edustajakollegat, perustelette sen, että kun maaseudun ihminen ajaa autolleen — vaikka nyt se Möhkön-mummo Ilomantsin kirkonkylälle ostamaan invalidimiehelle kahvia ja vähän evästä, ja saattaapa ostaa vaikka karjalanpiirakoita Parpeinpirtiltä, ja sitten kun hän ajaa kotiinsa, siinä on tullut 75 kilometriä, 80 kilometriä matkaa — silloin, arvoisat kollegat, moni teistä puhuu, että tulee ilmastopäästöjä. No, eikö näistä tule sitten ilmastopäästöjä, kun satatuhatta ihmistä hujauttaa Ilomantsista tai Helsingistä tai pääkaupunkiseudulta Sallaan taikka Hossaan taikka jonnekin muuante? Valtava autojono. Esimerkiksi Kolilla alkaa olla sellainen tilanne, että siellä on yksityisautoista valtava ruuhka ja pitää rakentaa lisää parkkipaikkoja. Kas kun ette tästä ilmastopäästöistä ole ollenkaan huolissanne. [Jenna Simula: Ne menee sähköautoilla!] — Ei siellä sähköautoja ainakaan näkynyt. Minä näin siellä muun muassa vanhoja Ramblereita viime kesänä, ja pikkunen pölypilvi oli, ilmeisesti oli pakokaasua. — Toivoisin, että tässä pikkusen järkiinnytte. Tämä on semmoista kohokuorista menoa, että kukaan ei pysähdy miettimään mitään muuta kuin sitä, että oma päämäärä saadaan täyteen, ja paikallisista ihmisistä ei välitä enää kukaan mitään. Susien suojelu tuntuu olevan täällä pääkaupunkiseudulla suurempi murhe kuin sen paikallisen ihmisen pärjääminen siellä elämässään ja sen yhteisön hyvinvointi ja talouden pyörittäminen ja terveydenhuollon järjestäminen, esimerkiksi.

Muistuttaisin myös ympäristövaliokuntaa siitä, että kun aikanaan tehtiin budjettilausuntoa, niin sinne selvästi kirjattiin, että nyt kun näitä rahoja on ruvettu käyttämään, saatu lisää luonnonsuojelurahaa ympäristöministeriön budjettiin, niin nyt pikkuhiljaa ruvettaisiin kunnostamaan niitä olemassa olevia kansallispuistoja — sitä toivoisin. Eihän siinä ole mitään tolkkua, että me hamutaan vain lisää ja lisää näitä suojelualueita ja vanhojen kansallispuistojen ja luonnonpuistojen rakenteet rapistuvat.

Ilomantsin Petkeljärvelläkin on edelleen se vanha sama kuoppainen tie. Se lieneekin tarkoitus, että siellä ei kukaan käykään — sekö lienee tarkoitus, en tiedä. Sanoivat vielä, kun eräältä toimijalta kysyttiin, että ei sinne kukaan halua sitä tietä. No ainakin moni asuntovaunulla siellä käynyt kiroaa sitä, kun iskunvaimentimet ovat kovilla, ja moni auto on särkynyt sillä tiellä.

Sen pitäisi olla jo riittävä viesti siitä, että kun meillä on kerran rahaa näiden kansallispuistojen kehittämiseen ja lisäämiseen, niin pitää niitä hoitaakin sitten. Ei ole mitään järkeä rakentaa uusia, uusia, uusia valtavia suojelualueita ja antaa entisten rapistua — palvelurakenteiden nimenomaan. Ei siellä kukaan käy kohtapuoliin, jos siellä eivät ne palvelupisteet ole kunnossa ja eri kulkureitit turvallisia. Toivoisin, että tähän kiinnitetään huomiota. Ymmärrän toki sen innokkuuden, millä näitä ajetaan, [Puhemies koputtaa] mutta sillä ei ole mitään tekemistä luonnonsuojelun kanssa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

17.07 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt on erittäin hyvää keskustelua käyty tämän luonnonsuojelualueen tiimoilta, ja siihen ei ole paljon lisättävää — tuohon äskeiseenkin ympäristövaliokunnan entisen puheenjohtajan, arvostamani edustaja Hoskosen, puheenvuoroon.

Mutta kiinnittäisin huomiota sellaiseen asiaan ja toivoisin, että vielä käsittelyssä huomioidaisiin Sallan luonnonsuojelualueen metsästyskuvioissa se, että kun paikallisille metsästyseuroille metsästyks taataan, niin siellä on sellainen pieni lapsus, että jos esimerkiksi kaksi metsästyseuraa, siis paikallista metsästyseuraa, yhdistyy yhdeksi uudeksi yhdistykseksi, niin tällä uudella yhdistyksellä ei käsittääkseni ole enää metsästyslupaa alueella. Ja tässä on sellainen pieni valuvirhe, johon täytyisi kiinnittää huomiota, että tämä ei tulisi menemään näin, koska tänä päivänä ikävä kyllä metsästyseuroissa miehet alkavat ikääntymään — toki ovat yhtä taitavia kuin nuoremmatkin, mutta sitä kautta sitten metsästyseuroja saattaa joillakin alueilla yhdistyä, ja näin ollen meidän tulisi varmistaa se, että myöskin sitten uudet paikalliset seurat saisivat alueilla metsästää tulevaisuudessakin. — Kiitos. [Mikko Lundén: Hyvä näkökulma!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Piirainen, olkaa hyvä.

17.08 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Kansallispuiston perustamisen osalta ei ollut mitään erimielisyyksiä. Esimerkiksi maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntohan perustuu ihan tähän metsästysoikeuden kysymykseen, ja siitä käytiin pitkät keskustelut. Mutta kun muistelemme tässä menneinä aikoina perustettuja kansallispuistoja, niin ainahan siihen on liittynyt just tämä metsästysoikeus tai sen oikeuden menettäminen tietyiltä osin. Ja ehkä tässä on vielä erikoinen tilanne siinä mielessä, että Lappi ja Kainuu kuuluvat tämmöisen perinteisen metsästysoikeuden piiriin, elikkä valtion mailla oman kunnan alueella saa metsästää ilman metsästysmaksua. Ja tämä on sillä tavalla tässä turvattu nyt Sallan osalta, elikkä paikkakuntalaiset saavat metsästää sillä alueella — paitsi sillä ydinalueella, missä se kielto on päällä. Elikkä nämä ovat tärkeitä asioita sitten, vaikka, kun ajatellaan meitä maatomia metsästäjiä, niin me tietenkin niitä valtion maita voisimme hyödyntää metsästäessä, ja nyt sitten tuolle alueelle ei ole mahdollista mennä muuten kuin liittymällä esimerkiksi siellä niihin metsästyseuroihin, mitä siellä tällä hetkellä on. Heillähän säilyy siellä metsästysoikeus.

Ja täällä ovat jo esille nousseet nämä uudet kansallispuistot. Kun me olemme näissä kuulemisissa nyt käyneet läpi tänäkin syksynä tätä, että miten paljon meillä on erilaista korjausvelkaa kansallispuistoissa tai Metsähallituksen luontopalvelupuoella, niin se on merkittävä summa. Puhutaan kymmenistä miljoonista euroista. Ja nyt perustetaan uusia kansallispuistoja. Ne vaativat aina oman rahansa, että ne toiminnot saadaan siellä pyörimään, ja tässä on nyt semmoinen tieto ainakin minulle tullut, että muutamia vanhoja alueita puretaan jo pois. Elikkä tämä on kyllä mielestäni edesvastuutonta tai hankalaa, että perustetaan uusia ja sitten taas hävitetään vanhoja, sillä niiden alue on erilaista kuin mitä tällä hetkellä uusilla.

No, meitä on valistettu tässä asiassa. Esimerkiksi Sallan lähellä asusteleva edustajamme Mustajärvi on hyvin merkittävästi tuonut esille, millä tavalla tähän esitykseen tulisi suhtautua, ja siellä on myötämielisyyttä myös tälle kansallispuiston perustamiselle ja sitten myös sille, että paikallisilla säilyy tämä metsästysoikeus, mutta me, jotka haluaisimme siellä käydä, tietenkin pahoittelemme tätä perustamista. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

17.11 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Huru käytti puheenvuoron puhuakseen siitä, että metsästyksessä on nykyään vain vähän onnettomuuksia. Metsästysonnettomuudet ovat onneksi laskeneet vuosikymmenten aikana, mutta niitä tapahtuu silti edelleen. Tänäkin vuonna useampi ihminen on kuollut metsästysonnettomuudessa yhden vuoden aikana kuin mitä esimerkiksi suurpedot ovat metsässä tai luonnossa aiheuttaneet kuolemia viimeisen 100 vuoden aikana. Siis yhden vuoden aikana metsästysonnettomuuksia. Mielestäni jokainen näistä kuolemista on liikaa, jokainen, eikä niitä tule vähätellä. [Mauri Peltokangas: Se on ihan selvä!] Olemme tänä vuonna kuulleet sen, kuinka Urho Kekkosen kansallispuistossa metsästäjä ampui pyöräilijää tai kuinka Kuusamossa metsästäjä ampui toisen metsästäjän, kun ase laukesi vahingossa. Nämä ovat hyvin valitettavia asioita, ja meidän tulee tehdä kaikkemme, että me niitä voimme vähentää ja kokonaan saada ne pois. Kyse on metsästyksen aiheuttaman konkreettisen uhan lisäksi myös turvallisuudentunteesta. Kansallispuistojen suosituilla reiteillä on voitava olla varma siitä, että siellä on turvallista, että ei joudu vahingossa luodin kohteeksi. Nämä reitit, kansallispuistot ovat jokaiselle suomalaiselle avoimia, niihin on kutsuttu joka ikinen suomalainen, myös ne, joilla ei ole tietoa, milloin ja missä mitään lajia metsästetään, niin että osaisivat sitä itse varoa.

Epäilen myös edustaja Hoskonen lausuntoa siitä, että Sallan kansallispuisto olisi 20 vuoden päästä jonkinlainen pusikko, jos sitä ei hoideta, tai että metsä mätänisi, jos sitä ei hoideta. Voi olla toki, että monikaan edustaja ei ole käynyt luonnontilaisessa metsässä — ne ovat todellakin käyneet Suomessa hyvin vähäisiksi. Meillä pohjoisessa, missä puut kasvavat hitaasti, voi luonnossa törmätä jopa 600 vuotta vanhoihin puihin, ja kun se puu joskus kaatuu, ei sen elämä pääty siihen, vaan sen lahoringossa syttyy uusi elämä, ja myös sinne metsään kasvaa uusia puita. Näin toimii luonto.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.13 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja. Edustaja Hoskonen esitti huolen siitä — kun tämä tuleva on nyt 41. kansallispuisto — että miten paljon näitä suojelualueita tässä maassa jo nyt on ja miten paljon suojellaan metsiä. No, tämän Sallan kansallispuiston osaltahan on siinä mielessä onnellinen tilanne, että tämä kansallispuistohan tulee Sallatunturin suojelualueelle, eliikkä tämän niin kuin on vain sitten jatkumoa — ja aika iso alue, lähes 10 000 hehtaaria.

Mutta halusin käyttää tämän puheenvuoron sen takia, että yhdyn tähän huoleen, minkä edustaja Hoskonen ja edustaja Piirainen toivat tässä esille, että meillä on tosiaan tässä maassa jo olemassa olevia kansallispuistoja 40. Sotkamon salomaiden sydämessä on Hii-denportin kansallispuisto. Millä tavalla sitä on markkinoitu, millä tavalla sitä on hoidettu? Käykö tässä nyt niin, että kun näitä uusia kansallispuistoja tehdään, niin sitä kautta ne entiset kansallispuistot jäävät vähän vähemmälle ja niitten hyöty jää vähemmäksi?

Mutta, arvoisa puhemies, haluan nyt muistuttaa myös siitä, että vaikka näitä kansallispuistoja tehdään, niin tässä maassa kestävä kehityksen mukaisesti metsä- ja talouspolitiikalla luodaan myös semmoisia olosuhteita Suomen metsiin, että kyllä meillä on monimuotoinen metsä ja ympäristö myös näitten kansallispuistojen ympärillä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

17.15 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan edustaja Piirainen jo otti esille asian, josta halusin myös sanoa. Kyllähän nyt, kun niille metsästysseuroille jää sinne oikeus hyödyntää tätä metsästysoikeutta, niihin seuroihin voi liittyä, mutta uusia seuroja ei sitten voi perustaa. En lähde pohtimaan yhdistyslain ajatusta, kuinka paljon niitä seuroja pitää sitten joillakin alueilla olla ja miksei sitten voida perustaa yhdistystä, joka keskittyy metsästämiseen. Mutta se on ehkä pienempi murhe tässä.

Minä uskon, että edustaja Huru halusi sanoa, että metsästystapahtumia on paljon ja metsästysonnettomuuksia suhteessa siihen erittäin vähän. Niin minä haluaisin ymmärtää, että hän tarkoitti: että metsästystapahtuman yhteydessä ulkopuoliselle tapahtuneita onnettomuuksia on erityisen vähän. Metsästysonnettomuuksia kyllä sattuu, kuten edustaja Pitko toi esille, ja ne ovat valitettavia. Mutta jokaisessa harrastuksessa, niin golfissa kuin missä hyvänsä, tapahtuu aina onnettomuuksia, jotka eivät ole tietysti suotavia.

Mutta tärkeintä tässä minun mielestäni on, että ne hyvät viestit on nyt huomioitu. Eli myös niistä vanhoista kansallispuistoista pitää pitää huolta ja että luontopalveluiden rahoitus on vakaalla pohjalla niin, että ne alueet ovat sitten todellakin käytettävissä, sillä se kansallispuisto ei ole itseisarvo, jos ei sillä ole käyttömahdollisuuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.17 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Jottei väärää kuvaa jäisi edustaja Pitkon puheen jälkeen, niin oikaisen hieman paria faktaa. Kun luonnonpuisto tai kansallispuisto perustetaan, niin millä ihmeellä sieltä nuoresta metsästä sitten taimikonhoitoja tehdään tai maisemaa avarretaan, kun sieltä ei saa mitään kaataa, ei tikkua ristiin, ei mitään. Ja täällä sitten edustaja Pitko äsken todisti, että maisemat säilyvät ja se vanha metsä uudistuu. Se uudistuu valtavan pitkän kaaren aikana.

Niin kuin sanoin, ihmettelin sitä — kuten moni muu edustajakin, kollega — että olemassa olevien kansallispuistojen kunto ei näköjään kovin paljon kiinnosta, kunhan vain uusia alueita saadaan lisää. Jos haluatte tulla tutustumaan aitoon luonnonmetsään, jota ei ole pitkään pitkään aikaan liikutettu, Ilomantsissa löytyy Patvinsuon kansallispuistosta semmoinen alue. Valtava rytö, mihin ei sataan vuoteen ihmisen käsi ole koskenut. Jos joku kuvittelee, että se on se luonnonmetsä, jollaista täällä tässä kaupungissa tunnutaan innolla haluttavan, niin sellaista metsää ei halua kukaan. Siellä ei mitään kasva. Siellä ei uskalla liikkua, kun on kaatuneita, lahonneita puita sokin sokin, sinne meneminen on hyvin vaikeaa, ellei mahdotonta. Ei siellä riistakaan kulje. Miten se hirvi sinne sarvineen menisi, kun siellä ihminenkin ei kunnolla pääse. Tällaisia mielikuvia täällä levitellään — asioita, joilla ei ole mitään tekemistä luonnontieteen kanssa, ja sitten ihmisille syötetään niitä median välityksellä totuutena. Sitä hieman ihmettelen. Se on tämä meidän Suomen, rakkaan isänmaamme, tämän päivän kuva, että luodaan tiettyä mielikuvaa, jonka jälkeen saadaan syntymään lopullinen päätös, joka on taas sitten haitaksi vaikka Suomen metsätaloudelle.

Sama on tässä ilmastopolitiikassa, tämä koskee sitäkin sektoria. Kun meillä pitäisi ilmastoa kehittää ja hiilidioksidisidontaa lisätä, niin meillä esitetään suojelualueita lisää niin kuin nytkin käsittelyssä on. Sillähän me tuhoamme tämän ilmastopolitiikan. Jos metsiä ei hoideta, hiilinielut eivät kasva. Jos joku pystyy minulle tieteellisesti todistamaan, että mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

nun puheeni ei pidä paikkaansa, niin mielelläni otan sen tiedon vastaan. Viimeisen 50 vuoden aikana metsien kasvu on tuplattu reilusti, eli hiilinielu on kaksinkertaistunut, samoin hiilivarasto. Ja täällä vain puhutaan siitä, että pitää lopettaa metsätalous ja suojella kaikkia, saada kaiken maailman taksonomiat voimaan ja suojelualueita lisää. Sillä tavalla tuhoamme suomalaisen kansantalouden, ilmastopolitiikan ja ihmisten halun tehdä töitä tässä samassa. Siinä on semmoinen juttu, jonka en haluaisi koskaan toteutuvan. Tällä tiellä joudumme siihen tilanteeseen väijäämättä. Jonkun on tultava järkiinsä ennen sitä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja vielä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Sipilä, olkaa hyvä.

17.20 Juha Sipilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Pahoittelen myöhäistä saapumista tähän, mutta valiokunnan varapuheenjohtaja on hienosti asian esitellyt täällä. Muutama sana.

Ensinnäkin minusta tämä on erittäin hyvä esimerkki siitä, miten kansallispuistoesitys lähtee liikkeelle sieltä alueelta, miten sitä valmistellaan yhdessä, miten eri intressiryhmät otetaan huomioon. Sieltä tuli hyvää palautetta myöskin yrittäjiltä siitä, kuinka suuri mahdollisuus tämä on alueen yrittäjille ja myöskin sitten tuo tuloja sinne.

Tämä metsästyskohta on ehkä tässä nyt saanut ylisuuren osuuden, kun puhutaan kansallispuistosta. Kansallispuisto on haluttu sinne paikkakunnalle, se on saatu sinne ja luonnon-suojelulain perusteellahan metsästys kansallispuistossa on lähtökohtaisesti kokonaan kielletty. Tässä on tehty tästä poikkeus ja valmisteltu se huolella, ja lopputulos on se, että Sallan kuntalaiset saavat metsästää tuolla alueella ja hirvenmetsästyskin on sallittu Sallan kuntaan tämän lain voimaan tullessa rekisteröidyille metsästyseuroille, joitten alueeseen tämä kuuluu. Eli metsästys on otettu minusta tässä poikkeuksellisen hyvin huomioon.

Tästä ikävästä ampumatapauksesta ja metsästysturvallisuudesta puhuttiin valiokunnassa paljon, ja minusta tämä on aiheellinen huoli, joka kyllä sitten tämmöisessä kansallispuistoympäristössä pitää ottaa huomioon, ja selvästi se myöskin on huomioon otettu.

Minusta kaiken kaikkiaan erittäin hyvin valmisteltu esitys, jossa on tasapainoisesti otettu alueen eri toimijat huomioon.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.